

Ettevõtte vara kindlustuse tingimused

THE 2007¹

IF P&C INSURANCE AS. ÄRIREGISTRI KOOD 10100168

Rahasummad on selles dokumendis väljendatud eurodes ja kroonides. Kuni 01.01.2011 kasutatakse kroonides toodud summasid, alates 01.01.2011 eurodes toodud summasid.

Sisukord

Tingimuste kohaldamine	1	Rahe ja tugev tuul (üle 21 m/sek)	7
Kolmas isik	1	Vandalism	8
Kindlustuskoht	2	Röövimine ja murdvargus	8
Kindlustusobjektide liigid	2	Leke torustikust	9
Hoone	2	Seadme sisemine purunemine	10
Rajatis	2	Komplekskindlustus	10
Siseviimistlus	2	Üldised välistused	11
Korteriomanike kaasomandis olevad hoone osad	3	Ohutusnõuded	13
Esemed, mida ei saa ehitiseks kindlustada	3	Kindlustushüvitise vähendamine või selle maksmisest keeldumine	15
Kaup	4	Kindlustushüvitis	15
Varustus	5	Lisa 1. Klaasikindlustus	18
Kindlustusjuhtumite liigid	6	Lisa 2. Hüvitislimiitide tabel	19
Tulekahju	7	Lisa 3. Erikokkulepete tabel	20

Tingimuste kohaldamine

- Käesolevaid kindlustustingimusi kohaldatakse koos If P&C Insurance AS-i "Kindlustuse üldtingimustega". Kindlustustingimustes toodud õigused ja kohustused kehtivad täiendavalt "Kindlustuse üldtingimustes" toodud õigustele ja kohustustele.
- Ettevõtte vara kindlustusega kindlustatakse juriidiliste isikute (sealhulgas riigi ja kohalike omavalitsuste) ja füüsilistest isikust ettevõtjate vara. Kindlustusobjektid ja kindlustuskaitse ulatus määratakse kindlustuslepingu tingimustega.
- Kindlustustingimused koosnevad põhiosast ja lisadest (klaasikindlustus, hüvitislimiitide tabel, erikokkulepete tabel). Lisa kohaldatakse koos põhiosaga.

Kokkulepped kindlustusandjaga

- Kindlustustingimustes viidatud juhtudel ning kindlustusandja nõusolekul võib kindlustuskaitset laiendada.
- Kindlustuskaitse laiendamise kokkulepe (sealhulgas kindlustuslepingu muutmise kokkulepe) jõustub, kui:
 - kindlustusandja on väljastanud laiendatud kindlustuskaitse kohta kindlustuspoliisi ja
 - kindlustusvõtja on tasunud selle eest kindlustusmakse vastavalt kindlustuspoliisiil märgitule.

Kolmas isik

- Käesolevates kindlustustingimustes tähendab mõiste 'kolmas isik' isikut, kes ei ole:
 - kindlustusvõtja või kindlustatu;
 - kindlustusobjekti seaduslik valdaja (sealhulgas üürnik, rentnik, liisinguvõtja);
 - kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustusobjekti seadusliku valdaja töötaja või juhtimisorgani liige;
 - isik, kelle käitumist kindlustusobjekti seaduslik valdaja ilma ähvarduse või vägivalleta talub või heaks kiidab.

Kindlustuskoht

7. Kindlustuskoht on kindlustuslepingus määratletud koht, kus toimunud kindlustusjuhtumi suhtes kindlustus kehtib.
8. Kindlustus kehtib varustuse ja kaupade suhtes tingimusel, et need asuvad hoones, kui kindlustuspoliisil ei ole vastava kindlustusobjekti kohta eraldi märgitud, et see objekt on kindlustatud ka väljaspool hoonet.
9. Rajatises asuv varustus või kaup on kindlustatud üksnes juhul, kui nii on kindlustuspoliisil eraldi märgitud.

Kindlustusobjektide liigid

10. Kindlustusobjektide liigid on:
 - 10.1. ehitised:
 - 10.1.1. hoone;
 - 10.1.2. rajatis;
 - 10.1.3. siseviimistlus;
 - 10.1.4. korteriomaniike kaasomandisse kuuluv osa hoonest.
 - 10.2. kaup;
 - 10.3. varustus (vt p 56 – 68).
11. Objektid, mis ei ole kindlustuspoliisile märgitud, ei ole kindlustatud.
12. Klaasikindlustuse tingimused on toodud Lisas 1.

Hoone

13. Hoone on maaga kohtkindlalt ühendatud katuse, püsivate välispiirete ja siseruumiga ehitis.
14. Hoone kindlustusega on hõlmatud:
 - 14.1. hoone olulised osad (näiteks seinad, katus, põrandad, vahelaed, vundament, ukSED, aknad, trepikojad, trepid, trepikäsi puud) ning
 - 14.2. järgmised hoonega ühendatud seadmed või süsteemid: liftid, eskalaatorid, hoone sees asuvad elektri-, vee-, kanalisatsiooni-, kütte-, ventilatsiooni-, kliima-, tulekustutus-, side- ja valvesüsteemid.
15. Hoone kindlustusega on hõlmatud väljaspool hoonet asuvad hoone külge kinnitatud:
 - 15.1. raadio- ja teleantennid, välja arvatud mobiilsideantennid ja juhtmevaba interneti antennid;
 - 15.2. ventilatsiooni-, kütte- ja kliimaseadmete osad;
 - 15.3. valgustid, välja arvatud valgusreklaam.
16. Hoone kindlustusega ei ole hõlmatud:
 - 16.1. hoones asuvad või hoone külge kinnitatud punktides 14 ja 15 nimetatata seadmed näiteks viljakuivatusseadmed, kraanad, relsid ja tõstukid, tööpingid, tootmisliinid, külmutusseadmed, trükimasinad, puidutööstusseadmed, tanklaseadmed (sealhulgas tankurid), chitusmasinad, sularahaautomaadid, seifid, jahvatus- ja veskiseadmed;
 - 16.2. rajatised (sealhulgas tarad);
 - 16.3. punktis 27 nimetatud objektid.

Rajatis

17. Rajatis on maaga kohtkindlalt ühendatud inimtegevuse tulemusena ehitatud objekt, mis ei ole hoone. Rajatisteks on näiteks kütusemahutid, viljaterminalid, varjualused, tarad jms.
18. Rajatise kindlustusega on hõlmatud rajatise külge kinnitatud:
 - 18.1. raadio- ja teleantennid, välja arvatud mobiilsideantennid ja juhtmevaba interneti antennid;
 - 18.2. ventilatsiooni-, kütte- ja kliimaseadmete osad,
 - 18.3. valgustid, välja arvatud valgusreklaam.
19. Rajatise kindlustusega ei ole hõlmatud punktis 27 nimetatud objektid.

Siseviimistlus

20. Siseviimistluseks on hoone osad, mida saab muuta või eemaldada nii, et hoone väline kuju ei muutu, teiste hooneomanike huve ei riivata ning hoone püsimiseks ja ohutuse tagamiseks vajalikke konstruktsioone ei kahjustata.
21. Siseviimistluseks on näiteks:
 - 21.1. põrandad, laed ja seinad kuni kandva konstruktsioonini ja nende kattmaterjalid;
 - 21.2. hoone konstruktsioonidega püsivalt ühendatud (sealhulgas sisseehitatud) ahjud, pliidad, kaminad;
 - 21.3. sanitaartehnika;
 - 21.4. mittekandvad vaheseinad;
 - 21.5. kindlustuskohaks oleva ruumi ukSED ja aknad;
 - 21.6. elektri-, vee-, kanalisatsiooni, kütte, ventilatsiooni-, kliima-, tulekustutus-, side- ja valvestüsteemid kuni kindlustuskohaks oleva ruumi välispiirini.

Siseviimistluse kindlustusega ei ole hõlmatud...

22. Lisaks punktis 27 nimetatule ei ole siseviimistluse kindlustusega hõlmatud väljaspool kindlustuskohaks olevat ruumi asuvad hoone osad, sealhulgas väljaspool kindlustuskohaks olevat ruumi asuvad antennid, markiisid, valgustid ja reklaamid, elektri-, vee-, kanalisatsiooni, kütte, ventilatsiooni-, kliima-, tulekustutus-, side- ja valvesüsteemid.

Korteriomanike kaasomandis olevad hoone osad

23. Korteriomanike kaasomandis olevad hoone osad on korteriomanditeks jaotatud hoone osad, mis kuuluvad kõigile korteriomanikele ühiselt.
24. Korteriomanike kaasomandis olevateks hoone osadeks on näiteks:
- 24.1. hoone välispiirded (välisseinad, katus, rõdud, välisaknad jms);
 - 24.2. hoone kandvad konstruktsioonid (vundament, kandvad siseseinad, vahelaed jms);
 - 24.3. hoone ühiskasutuses olevad osad (trepikojad, keldrid, pesuköögid, liftid, prügišahid, korstnad jms);
 - 24.4. hoonesisesed ühised küttesüsteemid;
 - 24.5. hoonesisesed vee- ja kanalisatsioonisüsteemid kuni korteriühenduseeni või korterisisendini, mis piiritletakse seina, põranda või laega;
 - 24.6. hoonesisesed gaasitorustikud tsentraalse gaasivarustuse korral;
 - 24.7. hoonesisesed elektrisüsteemid kuni korteri väljalülitusseadmeteni;
 - 24.8. hoonesisesed ühised ventilatsiooni-, kliima-, tulekustutus- ja sidesüsteemid.

Korteriomanike kaasomandi kindlustusega ei ole hõlmatud...

25. Korteriomanike kaasomandis olevate hoone osade kindlustusega ei kindlustata korteriomandite reaaloosi (sh mittekanndvad korteri vaheseinad, põrandad, siseviimistlus, siseuksed, siseaknad, sisseehitatud kapid, ühtsesse küttesüsteemi mittekuuluvad küttekehad, sanitaartehtnilised seadmed jms).
26. Korteriomanike kaasomandi kindlustusega ei ole hõlmatud punktis 27 nimetatud objektid.

Esemed, mida ei saa ehitise kindlustada

27. Hoone, rajatise, siseviimistluse ja korteriomanike kaasomandis olevate hoone osade kindlustusega ei ole hõlmatud:
- 27.1. ehitise osad, mis ei ole hoonega ühendatud (näiteks ehitismaterjalid, hoone küljest lahtimonteeritud osad);
 - 27.2. ehitise sees asuv varustus või kaup (nt vili viljakuivatis, bensiin kütusemahutis);
 - 27.3. ehitise välispiiretele kinnitatud markiisid, reklaamid, teadetetahvlid, firmasildid, viidad;
 - 27.4. ehitisest väljaspool asuvad elektri-, vee-, kanalisatsiooni, kütte, side- ja valvesüsteemid (näiteks alajaamad, transformaatorid, muundurid, väljaspool hoonet asuvad torustikud, külmkambrate kompressorid), välja arvatud punktides 15 ja 18 toodud juhul.
 - 27.5. maapind, elusorganismid (taimed, loomad, linnud, kalad, seened);
 - 27.6. kaid, muulid, laevateed, kanalid, süvendid, lüüsid, ujvdokid jms;
 - 27.7. akvaariumid ja akvaariumide seadmed, akvaariumisisustus, akvaariumivesi;
 - 27.8. basseinivesi, basseinisisustus, basseiniseadmed;
 - 27.9. ehitise tehnosüsteemides asuv vedelik või gaas;
 - 27.10. kaev (sh puurkaev, purskkaev, kaevus asuvad seadmed, kaevuvesi).

EHITISE KINDLUSTUSVÄÄRTUS

28. Ehitise kindlustusväärtuseks on ehitise taastamisväärtus vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist, s.o ehitise kindlustuskohas endisel kujul taastamise maksumus, kusjuures kindlustusväärtuse hulka arvatakse ka kulutused ehitise taastamisega seotud mullatöödele, transpordile ning tagastamatud lõivud ja maksud (nt mittetagastatav käibemaks).
29. Ehitise kindlustusväärtuse määramisel arvestatakse ainult neid objekte, mis käesolevate kindlustustingimuste kohaselt on ehitise kindlustusega hõlmatud.

Näide. Hoone kindlustusega ei ole hõlmatud hoones asuvad külmutusseadmed (vt p 16.1). Hoone kindlustusväärtuse määramisel ei arvestata külmutusseadmete taastamisväärtust.

Alakindlustus ja ülekindlustus

30. Ehitise kindlustussumma määrab kindlustusvõtja lähtudes kindlustusväärtusest ja selle võimalikest muutustest kindlustusperioodi jooksul.
31. Kui ehitise kindlustussumma erineb ehitise kindlustusväärtusest enam kui 10%, kohaldatakse alakindlustuse (vt p 283 – 284) või ülekindlustuse sätteid.
32. Üle- või alakindlustuse vältimiseks soovib kindlustusandja jälgida kindlustusväärtuse muutumist (nt ehitismaksumuse oluline muutus). Kui kindlustusväärtus on kindlustusperioodi jooksul muutunud enam kui 10%, on kindlustusvõtjal õigus esitada kindlustusandjale taotlus kindlustussumma muutmiseks.

Ehitise parendused kindlustusperioodil

33. Ehitise parendused on ehitise osad, mis on ehitisele lisatud kindlustusperioodi jooksul (nt kindlustusperioodi jooksul paigaldatakse täiendavaid vaheseinu).

34. Kindlustuskaitse laieneb parendustele, kui ehitisele lisatud objekt on käesolevate kindlustustingimuste kohaselt ehitise kindlustusega hõlmatud.
- Näide 1.** Hoonesse paigaldatakse uus valvesignalisatsioon. Valvesignalisatsioon on hoone kindlustusega hõlmatud (vt p 14.2) ning seetõttu automaatselt kindlustatud.
- Näide 2.** Hoonetele paigaldatakse välireklaam. Reklaamid ei ole hoone kindlustusega hõlmatud (vt p 27.3), seega ei laiene kindlustuskaitse automaatselt välireklaamile.
35. Ehitiste parenduste kindlustussumma on 10% vastava ehitise kindlustussummast, kuid mitte rohkem kui 19 174 eurot/300 000 krooni.
36. Kindlustus kehtib ehitise parenduste suhtes eelmises punktis toodud kindlustussumma ulatuses ka sel juhul, kui kindlustusvõtja ei ole parendustest kindlustusandjale teatanud.
37. Kindlustusandja nõusolekul saab parendusi kindlustada ka eeltoodust suuremale summale, kui kindlustuspoliisil on nii eraldi märgitud.

Kaup

38. Kaubaks loetakse vallasasju, mida kindlustatu on soetanud või tootnud võõrandamise (müügi) eesmärgil (sh tooraine, pooltoodang, valmistoodang).

Kindlustatu valduses olevad asjad

39. Käesolevates kindlustustingimustes loetakse kaubaks ka vallasasju, mis on kindlustatu valduses parandamise, hooldamise või töötlemise eesmärgil või pandilepingu, komisjonilepingu või hoiulepingu alusel.

Kaubagrupid

40. Kindlustatud kaubagrupi nimetus märgitakse kindlustuspoliisile. Kaubagrupi hulka kuuluvaid esemeid ei pea kindlustuspoliisil eraldi loetlema.
41. Järgmised esemed on kindlustatud üksnes juhul, kui vastav kaubagrupp on kindlustuspoliisil eraldi märgitud:
- 41.1. väljaspool ehitist asuv kaup (vt ka p 8 ja 114 – 121);
- 41.2. rajatistes asuv kaup;
- 41.3. sularaha, tšekid, väärtpaberid;
- 41.4. antiikesemed, kunstilise väärtusega esemed;
- 41.5. väärismetallist, vääriskividest või poolvääriskividest valmistatud esemed;
- 41.6. näidised, mudelid, prototüübid, eritellimuse alusel valmistatud esemed, isetehtud seadmed, näituse eksponaadid ja muud unikaalsed esemed;
- 41.7. relvad, laskemoon, lõhkeaine;
- 41.8. elektroonika ja optilised seadmed (nt arvutid, mobiiltelefonid, fotoaparaadid, kontoritehnika, filmi- ja videokaamerad jms);
- 41.9. mootorsõidukid, veesõidukid ja nende osad;
- 41.10. trammid ja nende osad;
- 41.11. raudteeveerem (vedurid, vagunid, dresinid jms) ja nende osad;
- 41.12. plahvatusohtlikud ained, välja arvatud kaup jaemüügikohas.

Tarkvara

42. Kindlustusobjektiks oleva arvuti põhikomplekti kuuluv operatsioonisüsteem (DOS, Windows, Linux) on kindlustusobjektiks sõltumata sellest, kas operatsioonisüsteem on kindlustuspoliisil eraldi märgitud.
43. Eelmises punktis märkimata standardne tarkvara (nt Microsoft Office) on kindlustusobjektiks, kui see on eraldi kindlustuspoliisil märgitud.
44. Mittestandardne tarkvara (nt konkreetse tellija jaoks loodud tarkvara, GPL alusel loodud tarkvara, jms) ei ole kindlustusobjektiks.
45. Tarkvara kindlustamisel ei ole kindlustusobjektiks arvutiprogrammide kaudu talletatav info ega arvutiprogrammi kasutaja poolt tehtud või soetatud seadistused.
- Näited.** Tekstifailid (.doc, .txt jt) või andmefailid (.xls jt) ei ole kindlustusobjektiks. Word'i või Exceli makrod ei ole kindlustusobjektiks.

ESEMED, MIDA EI SAA KAUBANA KINDLUSTADA

46. Kauba kindlustusega ei ole hõlmatud:
- 46.1. dokumendid (nt diplom, volikiri, leping), käsikirjad, joonised, arhivaalid;
- 46.2. elusorganismid (taimed, loomad, linnud, kalad, seened);
- 46.3. esemed, mille omamine või valdamine on ebaseaduslik (nt esemed, mille omamiseks või valdamiseks ei ole õigusaktidega ette nähtud litsentsi või luba, varastatud või röövitud esemed jms);
- 46.4. originaalsalvestused (nt dokumentaalfilmi originaalsalvestus).

KAUBA KINDLUSTUSVÄÄRTUS

47. Kauba kindlustusväärtuse määramisel lähtutakse vastava kindlustuspoliisil märgitud kaubagrupi suurimast võimalikust asendusväärtusest kindlustuskohas kindlustusperioodi jooksul, kusjuures kindlustusväärtuse hulka arvatakse ka tagastamatud lõivud ja maksud (nt mittetagastatav käibemaks).
48. Asendusväärtuseks loetakse käesolevates kindlustustingimustes kindlustusobjektiga samaväärse asja soetamise

maksumust vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.

Ülekindlustus ja alakindlustus

49. Kauba kindlustussumma määrab kindlustusvõtja lähtudes kindlustusväärtusest ja selle võimalikest muutustest kindlustusperioodi jooksul.
50. Kui kauba kindlustussumma erineb kauba kindlustusväärtusest enam kui 10%, kohaldatakse alakindlustuse (p 283 – 284) või ülekindlustuse sätteid.
51. Üle- või alakindlustuse vältimiseks soovib kindlustusandja jälgida kindlustusväärtuse muutumist. Kui kindlustusväärtus on kindlustusperioodi jooksul muutunud enam kui 10%, on kindlustusvõtjal õigus esitada kindlustusandjale taotlus kindlustussumma muutmiseks.

Kindlustusperioodi jooksul soetatud kaup

52. Kindlustusperioodi jooksul soetatud kaup on automaatselt kindlustatud, kui soetatud kaup on käesolevate kindlustustingimuste kohaselt kindlustusega hõlmatud.

Näide 1. Kindlustuspoliisile on märgitud kaubagrupp „mööbel“. Kauba kindlustussumma on 100 000 eurot. Kindlustusvõtja ostab kindlustusperioodi jooksul täiendavalt 6000 euro eest kontoritoole. Kontoritoolid (kindlustusperioodi jooksul soetatud kaup) on kindlustatud.

Näide 2. Kindlustuspoliisile on märgitud kaubagrupp „elektroonika ja optilised seadmed“. Kindlustusvõtja ostab kindlustusperioodi jooksul 6000 euro eest lauanõusid. Kuivõrd lauanõude kaubagrupperi ei ole kindlustuspoliisile märgitud, ei ole lauanõud kindlustatud. Lauanõude kindlustamiseks tuleb muuta kindlustuslepingut.

53. Kindlustusperioodi jooksul soetatud kauba kindlustussumma on 10% samas kindlustuskohas asuva sama kaubagrupi kindlustussummast, kuid mitte rohkem kui 19 174 eurot/300 000 krooni kõigi sama kindlustuskoha kaubagruppide kohta kokku.
54. Kindlustus kehtib kindlustusperioodi jooksul soetatud ning kindlustuspoliisile märgitud kaubagruppidesse kuuluva kauba suhtes eeltoodud kindlustussumma ulatuses ka sel juhul, kui kindlustusvõtja ei ole soetatud kaubast kindlustusandjale teatanud.
55. Kindlustusandja nõusolekul saab kindlustusperioodi jooksul soetatud kaupa kindlustada ka eeltoodust suuremale summale, kui kindlustuspoliisil on nii eraldi märgitud.

Varustus

56. Varustuseks loetakse käesolevates kindlustustingimustes objekte, mida käesolevate kindlustustingimuste kohaselt ei loeta ei ehitiseks ega kaubaks.
57. Varustuse hulka loetakse näiteks:
 - 57.1. ettevõtluses kasutatavad masinad (tööpingid, tootmisliinid, valuvormid jms)
 - 57.2. kaubanaäidised, reklaammaterjalid;
 - 57.3. masinate varuosad enda tarbeks;
 - 57.4. kontoritehnika (arvutid, koopiomasinad, faksid, telefoniaparaadid jms);
 - 57.5. inventar (kontorimööbel, kaubariiulid, kontoritarbed, tööriistad, matriitsid jms).

Väljaspool ehitist asuv varustus

58. Väljaspool ehitist asuv varustus (nt hoone välispiiretele kinnitatud turvasüsteemid, markiisid, valgustid ja reklaamid, väljaspool ehitist asuvad tõstukid, õues asuvad saeraamid, väljaspool ehitist liikuvad transpordiseadmed jms) on kindlustusobjektiks üksnes juhul, kui vastava objekti kohta on kindlustuspoliisile märgitud, et see on kindlustatud väljaspool ehitist.

Varustuse nimekiri

59. Varustusena kindlustatud vara (sh kütteained ja muud varud) on kindlustusobjektiks, kui varustus on märgitud kindlustuslepingu osaks olevas varustuse nimekirjas.

Varustus, mis tuleb kindlustamiseks kindlustuspoliisil eraldi märkida

60. Järgmised objektid on kindlustusobjektiks üksnes juhul, kui vastava esemegrupi nimetus (nt sularaha, laskemoon, basseinivesi) on kindlustuspoliisile eraldi märgitud ning vastavasse gruppi kuuluva varustuse nimekiri on lisatud kindlustuspoliisile:
 - 60.1. väljaspool ehitist asuvad objektid;
 - 60.2. sularaha, tšekid, väärtpaberid;
 - 60.3. antiikesemed, kunstilise väärtusega esemed;
 - 60.4. väärismetallist, vääriskividest või poolvääriskividest valmistatud esemed;
 - 60.5. näidised, mudelid, prototüübid, eritellimuse alusel valmistatud esemed, isetehtud seadmed, näituse eksponaadid ja muud unikaalsed esemed;
 - 60.6. relvad, laskemoon, lõhkeaine;
 - 60.7. akvaariumid ja akvaariumide seadmed, akvaariumisisustus, akvaariumivesi;
 - 60.8. basseinivesi, basseinisisustus, basseiniseadmed.

Tarkvara

61. Kindlustusobjektiks oleva arvuti põhikomplekti kuuluv operatsioonisüsteem (DOS, Windows, Linux) on

- kindlustusobjektiks sõltumata sellest, kas operatsioonisüsteem on kindlustuspoliisil eraldi märgitud.
62. Eelmises punktis märkimata standardne tarkvara (nt Microsoft Office) on kindlustusobjektiks, kui see on eraldi kindlustuslepingus märgitud.
63. Mittestandardne tarkvara (nt konkreetse tellija jaoks loodud tarkvara, GPL alusel loodud tarkvara, jms) ei ole kindlustusobjektiks.
64. Tarkvara kindlustamisel ei ole kindlustusobjektiks arvutiprogrammide kaudu talletatav info ega arvutiprogrammi kasutaja poolt tehtud või soetatud seadistused.
- Näide.** Tekstifailid (.doc, .txt jt) või andmefailid (.xls jt) ei ole kindlustusobjektiks. Word'i või Exceli makrod ei ole kindlustusobjektiks.

Andmebaasid

65. Andmebaas on kindlustusobjektiks, kui nii on kindlustuspoliisil eraldi märgitud.
66. Kui kindlustusjuhtumi tagajärjel andmebaas hävib või kahjustub, loetakse kahjusummaks andmebaasi taastamiseks vajalikud kulutused.
67. Kindlustus kehtib andmebaasi suhtes tingimusel, et andmebaasist tehakse vähemalt iga 7 päeva möödudes varukoopia, mida hoitakse turvalises kohas väljaspool kindlustuskohta või kindlustuskohas tulekindlas andmekandjate seifis. Nõuded seifile märgitakse kindlustuspoliisile.

ESEMED, MIDA EI SAA VARUSTUSENA KINDLUSTADA

68. Varustuse kindlustusega ei ole hõlmatud järgmised objektid:
- 68.1. dokumendid (nt diplom, volikiri, leping), käsikirjad, joonised, arhivaalid;
- 68.2. elusorganismid (taimed, loomad, linnud, kalad, seened);
- 68.3. registreerimisele kuuluvad mootorsõidukid (nt autod, mootorrattad, registreerimisele kuuluvad traktorid, kombainid jms);
- 68.4. trammid;
- 68.5. raudteeverem (vedurid, vagunid, rööbasbussid, dresiinid, rööbassahad, raudteekraanad jms);
- 68.6. veesõidukid;
- 68.7. esemed, mille omamine või valdamine on ebaseaduslik (nt esemed, mille omamiseks või valdamiseks puudub õigusaktidega ette nähtud litsents või luba, varastatud või röövitud esemed jms).

VARUSTUSE KINDLUSTUSVÄÄRTUS

69. Varustuse kindlustusväärtuseks on kindlustusobjekti taassoetamisväärtus.
70. Taassoetamisväärtus on uhiuue samasse liiki kuuluva samasuguste omadustega eseme soetamiseks vajalik rahasumma vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist, kusjuures kindlustusväärtuse hulka arvatakse ka kulutused transpordile ja montaažile ning tagastamatud lõivud ja maksud (nt mittetagastatav käibemaks).
71. NB! Kindlustushüvitise arvutamisel lähtutakse ka kindlustusobjekti turuväärtusest (turuhinnast) (vt p 267).

Ülekindlustus ja alakindlustus

72. Varustuse kindlustussumma määrab kindlustusvõtja, lähtudes kindlustusväärtusest ja selle võimalikest muutustest kindlustusperioodi jooksul.
73. Kui varustuse kindlustussumma erineb kindlustusväärtusest enam kui 10%, kohaldatakse alakindlustuse (vt p 283 – 284) või ülekindlustuse sätteid.
74. Üle- või alakindlustuse vältimiseks soovib kindlustusandja jälgida kindlustusväärtuse muutumist. Kui kindlustusväärtus on kindlustusperioodi jooksul muutunud enam kui 10%, on kindlustusvõtjal õigus esitada kindlustusandjale taotlus kindlustussumma muutmiseks.

Kindlustusperioodi jooksul soetatud varustus ja varustuse parendused

75. Parendused on kindlustusperioodi jooksul kindlustusobjektile lisatud osad.
76. Kindlustusperioodi jooksul soetatud varustus (s.o täiendava eseme soetamine ja kindlustusobjekti vahetamine teise samalaadse eseme vastu) ja parendused on automaatselt kindlustatud, kui soetatud ese või kindlustusobjektile lisatud osa on käesolevate kindlustustingimuste kohaselt kindlustusega hõlmatud.
77. Kindlustusperioodi jooksul soetatud esemete ning parenduste kindlustussumma on 10% samas kindlustuskohas asuva sama varustusegrupi kindlustussummast, kuid mitte rohkem kui 19 174 eurot/300 000 krooni kõigi sama kindlustuskoha varustuse gruppide kohta kokku.
78. Kindlustusandja nõusolekul saab parendusi ja kindlustusperioodi jooksul soetatud esemeid kindlustada ka eeltoodust suuremale summale, kui kindlustuspoliisil on nii eraldi märgitud.
79. Kindlustus kehtib kindlustusperioodi jooksul lisatud parenduste ja soetatud esemetele suhtes eeltoodud kindlustussummade ulatuses ka sel juhul, kui kindlustusvõtja ei ole sellest kindlustusandjale teatanud.

Kindlustusjuhtumite liigid

80. Kindlustusjuhtumite liigid on:
- 80.1. tulekahju;
- 80.2. rahe ja tugev tuul (üle 21 m/sek);
- 80.3. vandalism;
- 80.4. murtargus või röövimine;

- 80.5. leke torustikust;
- 80.6. seadme sisemine purunemine;
- 80.7. komplekskindlustus.
- 81. Kindlustusjuhtumi liik, mille vastu kindlustatakse, märgitakse kindlustuspoliisile. Kui kindlustuspoliisile ei ole vastavat kindlustusjuhtumit märgitud, siis selle kindlustusjuhtumi osas kindlustus ei kehti.
- 82. Kahju tekkimine ühes ja samas kindlustuskohas ühe ja sama vältava asjaolu või seisundi tõttu loetakse üheks kindlustusjuhtumiks.
- Näide.** Katlamajas tekib tulekahju. Pärast tuletõrjajate lahkumist, süttib katlamaja uuesti, tuli levib ning tulekahjus saab kahjustada ka tootmishoone. Katlamaja ja tootmishoone põlemine loetakse üheks kindlustusjuhtumiks.
- 83. Kahju tekkimine ühes ja samas kindlustuskohas korduvalt kuni 72 tunni jooksul aset leidnud tulekahju, rahe ja tugeva tuule (üle 21 m/sek) tõttu, loetakse üheks kindlustusjuhtumiks.
- Näide.** Tugev tuul (üle 21 m/sek) kahjustab vabriku katust. Kahe päeva pärast (48 h) tõuseb tuul taas üle 21 m/sek ning lõhub ülejäänud katuse. Tegemist on ühe kindlustusjuhtumiga.

Tulekahju

KINDLUSTUSJUHTUMID

- 84. Tulekahju kindlustusjuhtumiks on kindlustusobjekti kahjustumine või hävimine, kui selle põhjustas:
 - 84.1. tuli, mis levis väljaspool küttekollet (sh süütamine kolmanda isiku poolt) või sellest tingitud tahm, suits, kustutustegevus;
 - 84.2. plahvatus (sh lõhkeaine plahvatus, mahuti plahvatus), s.o suure energiahulga järsu vabanemise tõttu tekkinud lööklaine, mis tekitab väljaspool plahvatanud seadet purustusi või tule levikut;
 - 84.3. lennuavarii, s.o mehitatud lennuaparaadi (nt lennuk, kopter), selle osade või lasti allakukkumine;
 - 84.4. pikselöök. Kahju tekkimist pikselöögi tõttu loetakse kindlustusjuhtumiks üksnes juhul, kui pikselöögi tagajärjel tekkis tulekahju või plahvatus.

VÄLISTUSED

Elektrihäired ja elektrikatkestus

- 85. Kahju tekkimine elektrihäirete või elektrikatkestuse tõttu ei ole kindlustusjuhtumiks (sh juhul, kui elektrihäire või elektrikatkestuse põhjustas pikselöök, tuli, plahvatus, lennuavarii). Kui pikselöök tekitab elektrihäireid, mis omakorda põhjustasid tulekahju, loetakse kindlustusobjekti tulekahjus hävimine või kahjustumine kindlustusjuhtumiks.

Kindlustusobjekti töötlemine tule või soojusega

- 86. Kindlustusjuhtumiks ei ole kahju tekkimine kindlustusobjektile tule või soojusega töötlemise tagajärjel. Kui eelnimetatud tegevuse tagajärjel tekkis tulekahju, on tegemist kindlustusjuhtumiga.

Sisemine plahvatus

- 87. Kindlustusjuhtumiks ei ole kahju tekkimine seadmesisese plahvatuse tõttu, kui seadmest väljaspool ei teki tulekahju või purustusi.
- 88. Lisaks eeltoodud piirangutele kuuluvad kohaldamisele „Üldised välistused“ (vt p 148 – 188).

Rahe ja tugev tuul (üle 21 m/sek)

KINDLUSTUSJUHTUMID

- 89. Kindlustusjuhtumiks rahe ja tugeva tuule (üle 21 m/sek) tagajärjel on kindlustusobjekti hävimine või kahjustumine, kui selle põhjustas:
 - 89.1. rahe;
 - 89.2. tugev tuul (üle 21 m/sek) vahetult;
 - 89.3. puude, postide või muude tugeva tuule (üle 21 m/sek) poolt murtud või õhku tõstetud esemete langemine kindlustusobjektile;
 - 89.4. sademed, mis tungisid ehitisse läbi ava, mis tekkis seetõttu, et tugev tuul (üle 21 m/sek) purustas ehitist.
- Näide 1.** Tugev tuul rebis hoonelt katuse. Vihm sadas sisse ja kahjustas hoonet. Tegemist on kindlustusjuhtumiga (esinevad purustused).
- Näide 2.** Hoone uks läks tugeva tuulega lahti ja vihma sadas sisse. Tegemist ei ole kindlustusjuhtumiga (purustusi ei ole).

VÄLISTUSED

- 90. Kohaldamisele kuuluvad „Üldised välistused“ (vt p 148 – 188), sealhulgas järgmised välistused:
 - 90.1. üleujutusest tingitud kahju (vt p 184),
 - 90.2. jää liikumisest tingitud kahju (vt p 182),
 - 90.3. ehitusvigadest või projekteerimisvigadest tingitud kahju (vt p 158, 160 – 161).

Vandalism

91. NB! Vandalismi korral on kindlustusvõtja kohustatud esitama politseile kirjaliku või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse väärteomenetluse või kriminaalmenetluse algatamiseks.

KINDLUSTUSJUHTUMID

Vara tahtlik kahjustamine

92. Kindlustusjuhtumiks on kindlustusobjekti tahtlik ja õigusevastane kahjustamine või hävitamine kolmanda isiku (vt p 6) poolt.

Maismaasõiduki otsasõit

93. Sõltumata maismaasõiduki (auto, mootorratas, rong jms) juhi süüst (tahtlus, hooletus) on kindlustusjuhtumiks maismaasõiduki otsasõit kindlustusobjektile, kui sõidukit juhtis kolmas isik (vt p 6).
94. Maismaasõiduki otsasõiduku eelmise punkti tähenduses ei loeta kraanade ja muude tõsteseadmete ümberminekut ja/või kukkumist kindlustusobjektile.

VÄLISTUSED

95. Kahju tekitamine hooletuse või raske hooletuse tõttu ei ole vandalismi kindlustusjuhtum, välja arvatud punktis 93 toodud juhul.
96. Kahju tekitamine isiku poolt, keda ei loeta kolmandaks isikuks (vt p 6) ei ole vandalismi kindlustusjuhtum.
97. Lisaks eeltoodud piirangutele kuuluvad kohaldamisele „Üldised välistused“ (vt p 148- 188).

Röövimine ja murdvargus

98. NB! Röövimise, murdvarguse ja ehitise väliste osade varguse korral on kindlustusvõtjal kohustus esitada politseile kirjalik või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avaldus väärteomenetluse või kriminaalmenetluse algatamiseks.
99. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud pettuse, kelmuse või väljapressimise tõttu.

RÖÖVIMINE

100. Kindlustusjuhtumiks on kindlustusobjekti äravõtmine kolmanda isiku poolt vägivallaga või vägivallaga ähvardamise teel (röövimine), samuti kindlustusobjekti hävimine või kahjustumine röövimise tõttu.
101. Kindlustusjuhtumiks ei loeta kindlustusobjekti äravõtmist ilma vägivalla kasutamisetä või vägivallaga ähvardamiseta (n.n avalik vargus).

MURDVARGUS

102. Kindlustusjuhtum on kahju tekkimine kindlustusobjekti murdvarguse või selle katse tagajärjel.
103. Murdvarguseks loetakse kolmanda isiku tungimist ruumi, kus kindlustusobjekti hoiti, varguse eesmärgil ja järgmisel viisil:
- 103.1. ehitise lõhkumine või
- 103.2. ehitise lukustuse lõhkumine või
- 103.3. ehitise lukustuste avamine muukraua või muu samalaadse vahendi abil.
104. Kindlustusjuhtumiks ei loeta vargust, kui kapp, vitriin, hoidla või sahtel, milles kindlustusobjekti hoiti on küll lõhutud või lahti muugitud, kuid ruumi, kus kindlustusobjekti hoiti, tungimine ei vasta eelmise punkti tunnustele.

Valvesignalisatsioon peab rakenduma

105. NB! Murdvargus on kindlustusjuhtumiks ainult sel juhul, kui kindlustuskoha valvesignalisatsioon oli nõuetekohaselt rakendunud.
106. Eelmist punkti ei kohaldata, kui kindlustusvõtja ja kindlustusandja on kokku leppinud, et murdvargus on kindlustusjuhtum ka sel juhul, kui valvesignalisatsioon ei rakendunud. Käesolevas punktis nimetatud kokkulepe märgitakse kindlustuspoliisile.
107. NB! Kui valvesignalisatsioon on väljaülitatud selleks ettenähtud koodi kasutades, ei ole tegemist kindlustusjuhtumiga isegi sel juhul, kui esinevad punktis 103 toodud murdvarguse tunnused.

Sisenemine ilma sissemurdmiseta

108. Murdvarguseks ei loeta ehitise lukustuse avamist originaalvõtme või selle jäljendiga, näiteks juhul, kui võti läks kaduma, varastati riietuseseme taskust, kohvrast, mapist või kotist jms.
109. Murdvarguseks ei loeta ehitise lukustuse avamist puldi, sissepääsu võimaldava kaardi, kontaktvõtme, sissepääsukoodi või muu sarnase vahendi abil.

Võtmete või pultide murdvargus või röövimine

110. Kui kindlustuskoha võti, pult, sissepääsu võimaldav kaart või muu sarnane vahend on sattunud kolmanda isiku kätte röövimise (vt p 100) või murdvarguse (vt p 103) teel, loetakse kindlustusobjekti vargus või varguse katse kindlustusjuhtumiks ka sel juhul, kui ehitisse on tungitud originaalvõtme, -puldi või muu sarnase vahendi abil.

- 111. Erinevalt punktis 7 (kindlustuskoht) sätestatust võib võtme, puldi või muu sarnase vahendi murdvargus või röövimine toimuda ka väljaspool kindlustuskohta (nt võtme murdvargus kontorist, puldi röövimine tänaval).
- 112. Punktis 110 toodud vargus või varguse katse on kindlustusjuhtumiks siiski üksnes sel juhul, kui kindlustuskoha valvesignalisatsioon on nõuetekohaselt rakendunud.
- 113. Eelmist punkti ei kohaldata, kui kindlustusvõtja ja kindlustusandja on kokku leppinud, et murdvargus on kindlustusjuhtum ka sel juhul, kui valvesignalisatsioon ei rakendunud. Käesolevas punktis nimetatud kokkulepe märgitakse kindlustuspoliisile.

Väljaspool hoonet asuvate asjade murdvargus

- 114. Kui kindlustusobjektiks on väljaspool hoonet asuv vallasasi, loetakse murdvarguse kindlustusjuhtumiks sissemurdmist tarastatud territooriumile, kui täidetud on järgmised tingimused:
 - 114.1. tarastatud territooriumile murti sisse tarastuse lõhkumise või väravate lõhkumise teel või lukustuse lõhkumise või muukimise teel;
 - 114.2. territooriumi valvesignalisatsioon on nõuetekohaselt rakendunud.
- 115. Territooriumi valvesignalisatsiooni rakendumise nõuet ei kohaldata, kui kindlustusvõtja ja kindlustusandja on kokku leppinud, et murdvargus on kindlustusjuhtum ka sel juhul, kui valvesignalisatsioon ei rakendunud. Käesolevas punktis nimetatud kokkulepe märgitakse kindlustuspoliisile.
- 116. Kui kindlustusobjektiks on väljaspool ehitist asuv vallasasi, peavad täidetud olema nõuded territooriumi tarale ja väravatele (vt p 236).
- 117. Värava avamine originaalvõtme või selle jälgendiga, samuti puldi, kontaktvõtme, sissepääsukoodi või muu sarnase vahendi abil ei ole sissemurdmine.
- 118. Kui värava võti, pult, sissepääsu võimaldav kaart või muu sarnane vahend on sattunud kolmanda isiku kätte röövimise (vt p 100) või murdvarguse (vt p 103) teel, loetakse kindlustusobjekti vargus või varguse katse kindlustusjuhtumiks ka sel juhul, kui territooriumile on tungitud originaalvõtme, -puldi või muu sarnase vahendi abil.
- 119. Erinevalt punktis 7 (kindlustuskoht) sätestatust võib värava võtme, puldi või muu sarnase vahendi murdvargus või röövimine toimuda ka väljaspool kindlustuskohta (nt võtme murdvargus kontorist, puldi röövimine tänaval).
- 120. Punktis 118 toodud vargus või varguse katse on kindlustusjuhtumiks siiski üksnes sel juhul, kui territooriumi valvesignalisatsioon on nõuetekohaselt rakendunud.
- 121. Eelmist punkti ei kohaldata, kui kindlustusvõtja ja kindlustusandja on kokku leppinud, et murdvargus on kindlustusjuhtum ka sel juhul, kui valvesignalisatsioon ei rakendunud. Käesolevas punktis nimetatud kokkulepe märgitakse kindlustuspoliisile.

EHITISE VÄLISTE OSADE VARGUS

- 122. Kindlustusjuhtumiks on ehitise kindlustusega hõlmatud ehitise väliste osade (nt välisüksed, aknad, antennid, ventilatsioonisüsteemi osad) vargus kolmanda isiku poolt ka sel juhul, kui ehitise väliste osade vargus ei vasta murdvarguse tunnustele.

VARGUS PÄRAST KAHJUJUHTUMIT

- 123. Kindlustusvõtja on kohustatud viivitamatult pärast vargust hõlbustavast kahjujuhtumist teadasaamist võtma tarvitusele meetmed varguse tõkestamiseks.
- 124. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui murdvargus või ehitise väliste osade vargus on toime pandud vargust hõlbustava kahjujuhtumi ajal või järel ja kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustatud vara seaduslik valdaja pole kahjujuhtumist teadasaamisel tarvitusele võtnud asjaoludele vastavaid abinõusid varguse tõkestamiseks.
- 125. Lisaks eeltoodud piirangutele kuuluvad kohaldamisele „Üldised välistused“ (vt p 148 – 188).

Leke torustikust

KINDLUSTUSJUHTUMID

- 126. Kindlustusjuhtum on kindlustusobjekti kahjustumine või hävimine:
 - 126.1. äkiliselt ja ettenägematult purunenud hoonesisese vee-, kütte- või kanalisatsioonitorustikust või tulekustutussüsteemist välja voolanud vedeliku või väljatunginud gaasi tagajärjel;
 - 126.2. võõrast ruumist välja voolanud vedeliku või välja tunginud gaasi tagajärjel (näiteks naabri ruumis purunes toru, naaber unustas kraani lahti jms). Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui vesi sattus võõrasse ruumi üleujutuse tagajärjel (vt p 184);
 - 126.3. hoone sees asuva kanalisatsiooni ummistuse tagajärjel, kui ummistus sai alguse samas hoone asuvast võõrast ruumist.
- 127. Võõras ruum on samas hoones asuv ruum väljaspool kindlustuskohta, mis ei ole kindlustusvõtja või kindlustatu otseses valduses.
- 128. Kui heitvesi on punktis 126.3 kirjeldatud juhul tunginud kindlustuskohta ainult kanalisatsioonisüsteemi kaudu, on kindlustusjuhtumiga tegemist üksnes juhul, kui vesi (sh heitvesi) sai kindlustuskohta tungida heitvee sissevoolu takistava klapi purunemise või mittetöötamise tõttu.

VÄLISTUSED

- 129. Ummistuse kõrvaldamise ja torustiku puhastamise kulu hüvitamisele ei kuulu.
- 130. Seadmesisese torustikust välja voolanud vedeliku või gaasi tõttu sellele seadmele endale tekkinud kahju hüvitamisele ei kuulu. Käesolevas punktis nimetatud kahju on võimalik kindlustusandja nõusolekul kindlustada

seadme sisemise purunemise kindlustuse ulatuses (vt p 138 – 143).

131. Kindlustusjuhtumiks ei ole kahju tekkimine väljaspool ehitist asuva veevärgi või kanalisatsiooni rikke või mittetöötamise (sh ummistuse) tagajärjel. Eelnimetatud kahju võib kindlustusandja nõusolekul kindlustada komplekskindlustuse ulatuses (vt p 144 - 147).
132. NB! Torustiku lekke kindlustus ei kata kahju põhjustanud tehnosüsteemi (nt veetorustik, mahutid jms) remondi või taassoetamise kulu.

Sulgemata avad

133. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkis vedeliku väljavoolamise või gaasi väljatungimise tõttu kindlustuskoha veevarustus-, kütte-, kanalisatsiooni-, jahutus- või tulekustutussüsteemi sulgemata kraanist, segistist, ventiilist või muust avast, mis on ette nähtud vedeliku või gaasi väljastamiseks.

Suletud avad

134. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju põhjustas või kui kahju tekkimisele aitas kaasa asjaolu, et kindlustuskohas asuvad vedeliku väljavoolu võimaldavad avad, mis pidid olema avatud, olid suletud (nt vee äravooluavad, siibrid torustikus).

Kanalisatsioon

135. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju oli tingitud hoonevälise kanalisatsiooni ummistusest, mittetöötamisest või ebapiisavast läbilaskevõimest. Eelnimetatud kahju on kindlustusandja nõusolekul võimalik kindlustada komplekskindlustuse ulatuses (vt p 144 – 147).

Pinnase vajumine (sh maalihe)

136. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkis pinnase vajumise või nihkumise (sealhulgas maalihe) tõttu.
137. Lisaks eeltoodud piirangutele kuuluvad kohaldamisele „Üldised välistused“ (vt p 148 - 188).

Seadme sisemine purunemine

KINDLUSTUSJUHTUM

138. Kindlustusjuhtum on kindlustatud seadme äkiline ja ettenägematu hävimine või kahjustumine seadmesisese purunemise või muu seadmesisese rikke tõttu.
139. Seadme sisemise purunemise kindlustuse alusel ei hüvitata kahju põhjustanud detaili parandamise või asendamise kulu. Samuti ei hüvitata seadme detaili parandamise või asendamise kulu, kui kahju on tekkinud ainult sellele detailile endale.
140. Kindlustusjuhtumi põhjusteks on näiteks järgmised juhtumid:
- 140.1. seadmesisene tsentrifugaaljõud;
- 140.2. seadmesisene ülerõhk;
- 140.3. lühis, ülepinge, mis ei ole põhjustatud välistest teguritest;
- 140.4. masinate sisemiste osade lahtitulekust tekkiv teiste osade kahjustumine;
- 140.5. materjali- ja projekteerimisvigadest tekkinud kahju masina kvaliteetsetele detailidele.

VÄLISTUSED

141. Kindlustusjuhtumiks ei ole seadme hävimine või kahjustumine välise asjaolu (sh välisest põhjusest tingitud ülepinge, alapinge, voolu kõikumise või lühise) tõttu.
142. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada rikke põhjustanud detaili asendamise või parandamise kulu.
- Näide.** Veepumba kuullaager purunes ning veepumba mootor jooksis kinni. Mootori parandamise kulu hüvitatakse, välja arvatud kuullaagri asendamise kulu.
143. Lisaks eeltoodud piirangutele kuuluvad kohaldamisele „Üldised välistused“ (vt p 148 – 188).

Komplekskindlustus

144. Kindlustusjuhtum on kindlustusobjekti kahjustumine või hävimine äkilise ja ettenägematu sündmuse tõttu, kui vastav sündmus või kahju ei ole kindlustuslepingu tingimustega välistatud.
- Näide 1.** Kindlustusvõtja töötaja pillab seadme maha. Seade puruneb ega tööta enam. Tegemist on kindlustusjuhtumiga.
- Näide 2.** Seade kulub kasutamise käigus (tavapärase kulumine) ja muutub ebatäpseks. Lamp põleb läbi. Puur läheb nüriks. Saekest kulub ja katkeb. Tegemist ei ole kindlustusjuhtumitega.
- Näide 3.** Seadmesse satuvad võõrkehad. Seade saab kahjustada. Tegemist on kindlustusjuhtumiga.
- Näide 4.** Seadmevälisest põhjusest tingitud ülepinge kahjustab seadet. Tegemist on kindlustusjuhtumiga.

VÄLISTUSED

145. Kindlustusjuhtumiks ei loeta kahju tekkimist kindlustusobjekti enda sisemisest elektrilisest või mehaanilisest rikkedest või häirest. Eeltoodud välistust ei kohaldata tulekahju korral.
146. Eelmises punktis nimetatud kahju on võimalik kindlustusandja nõusolekul kindlustada seadme sisemise purunemise kindlustuse ulatuses (vt p 138 - 143).

147. Lisaks eeltoodule kuuluvad kohaldamisele „Üldised välistused“ (vt p 148 - 188).

Üldised välistused

148. Järgnevalt toodud üldisi välistusi kohaldatakse kõigi kindlustusjuhtumite (tulekahju, rahe ja tugev tuul, vandalism, murdvargus ja röövimine, leke torustikust, seadme sisemine purunemine, komplekskindlustus) korral.

Tegemist ei ole kindlustusjuhtumiga

149. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui sündmus ei vasta kindlustusjuhtumi tunnustele.

150. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju ei tekkinud äkiliselt ja ettenägematult.

Näide 1. Torus on väike auk, millest aeg-ajalt tilgub vett. Veesurve kasvades hakkab august vett purskama, kindlustusobjekt saab kahjustada. Tegemist on ettenähtava kahjuga.

Näide 2. Väljaspool hoonet asuv kaup jäetakse katmata ning see saab vihma tõttu kahjustada. Tegemist on ettenähtava kahjuga.

„Kindlustuse üldtingimuste“ välistused

151. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju hüvitamine on välistatud If P&C Insurance AS-i „Kindlustuse üldtingimustega“.

Tahtlikult tekitatud kahju

152. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada tahtlikult tekitatud kahju, välja arvatud juhul, kui kahju tekitas kolmas isik (vt p 6).

Tuvastamata vara

153. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada vara maksumust, mille olemasolu kindlustusjuhtumi saabumisel ei ole tõendatud kindlustuskoha ülevaatuse, vara jäänuste või vara soetamisdokumentidega.

Kaudsed kahjud

154. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kindlustusjuhtumiga seotud kaudseid kulutusi ja kahju (nt sissetuleku või kasumi vähenemine).

Maksud ja lõivud (käibemaks)

155. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada makse ja lõive, mida kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isikul on võimalik tasaarvestada või mis kuuluvad kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isikule tagastamisele (nt käibemaks).

Garantii, muu kindlustusleping, kohustuslik kindlustus

156. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis kuulub hüvitamisele kindlustusobjektile antud garantii (sh ehitusgarantii), mõne teise kindlustuslepingu alusel või kohustusliku kindlustuse alusel.

Müüja, valmistaja, maaletooja, hooldaja, paigaldaja vastutus

157. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kulutusi kindlustusobjekti asendamiseks, parandamiseks või ümbertegemiseks, kui selle eest vastutab kindlustusobjekti müüja, valmistaja, maaletooja, hooldaja, paigaldaja.

Projekteerimine

158. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada mistahes kahju, mis on otseselt või kaudselt tingitud, mittenõuetekohasest projekteerimisest või projekti puudumisest, kui projekt oli vastavalt õigusaktidele kohustuslik.

Testimine ja esmane kokkumonteerimine

159. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud kindlustusobjekti paigaldamise, kokkumonteerimise, testimise või katsetamise tõttu.

Ehitus- ja remonditööd

160. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkis kindlustuskohas toimuva ehitus- või remonditegevuse tõttu. Eeltoodud välistust ei kohaldata tulekahju korral.

161. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju põhjuseks oli või kui kahju tekkimisele aitas kaasa konstruktsiooniviga, ebakvaliteetne ehitus- või remonditöö, ebapiisav omanikujärelevalve või kindlustusobjekti ebapiisav hooldus või korrashoid.

Näide. Vihmaveerennid on jäänud puhastamata, sademete äravool ei ole piisav, katusekonstruktsioonid kahjustuvad niiskusest ning seetõttu puruneb katus tugeva tuule mõjul. Tegemist ei ole kindlustusjuhtumiga.

Lõhkeaine mittenõuetekohane hoidmine ja lõhkamistööd

162. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tingitud lõhkeaine valest hoidmisest või lõhkamistöödest kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustusobjekti seadusliku valdaja poolt.

Lõhkamis-, kaevamis-, rammimis- või pinnasetööd

163. Kindlustusjuhtumiks ei loeta kahju tekkimist, mis on põhjustatud professionaalsetest lõhkamis-, kaevamis-, rammimis- või pinnasetöödest.

Kasutusnõuete rikkumine

164. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud seetõttu, et kindlustusobjekti kasutamisenõudeid on rikutud.

Näide. Kindlustusobjekti ülekoormamine, kindlustusobjekti kasutamine tingimustes või otstarbel, milleks kindlustusobjekt ei ole ette nähtud, kindlustusobjekti kasutamine olukorras, mis kujutab kindlustusobjektile ilmset ohtu.

165. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud töökorras mitteoleva kindlustusobjekti kasutamisest.

Hooldustööd ja pisivead

166. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kulutusi hooldustöödele, hooldusremondile.

167. Kindlustusandjal ei ole kahju hüvitamise kohustust, kui kindlustusobjekti kahjustused ei takista kindlustusobjekti eesmärgipärasest kasutamist (nt kriimustused värvipindadel, emailitud ja poleeritud pindadel, klaasidel, seadme kasutamist mittetaktistavad mõlgid).

Arheoloogilised väljakaevamised

168. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada arheoloogiliste väljakaevamiste kulu, sellest tingitud täiendavat kahju või ehitustööde kallinemist.

Kindlustusobjekti kuluvad osad

169. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud:

- 169.1. kindlustusobjekti kuluvatele osadele nagu elektripirnid, lambid, klapid, kaitsmed, ventiilid, tihendid, linnid, rihmad, filtrid, ketid, trossid, puurid jms

- 169.2. kindlustusobjekti tööks vajaminevale materjalile nagu õli, kütus, kemikaalid jms.

170. Eelmises punktis toodud välistust ei kohaldata, kui eelmises punktis nimetatud objekt on purunenud või hävinud äkilise ja ettenägematu, kindlustusobjektivälise asjaolu tõttu.

Elektrihäired ja elektrikatkestus

171. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju on tingitud elektrihäirest (ülepinge, alapinge, voolu kõikumine, lühis). Eeltoodud välistust ei kohaldata komplekskindlustuse korral ning juhul, kui elektrihäire põhjustab tulekahju.

172. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju on tingitud elektrikatkestusest. Käesolevat välistust kohaldatakse sõltumata elektrikatkestuse põhjusest (sh tulekahju, tugev tuul jms), kui punktides 173 ja 174 ei ole sätestatud teisiti.

173. Kindlustusobjektivälise põhjuse tõttu tekkinud elektrikatkestusest tingitud kahju on kindlustusandja nõusolekul võimalik kindlustada komplekskindlustuse ulatuses (vt p 144 - 147).

174. Kindlustusobjektisisese (seadmesisese) põhjuse tõttu tekkinud elektrikatkestusest tingitud kahju on kindlustusandja nõusolekul võimalik kindlustada seadme sisemise purunemise kindlustuse ulatuses (vt p 138 - 143).

Vee- või gaasivarustuse häired või katkestus

175. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju on tingitud vee- või gaasivarustuse häirest (alarõhk, ülerõhk, ebakvaliteetne vesi või gaas) või katkestusest. Käesolevat välistust kohaldatakse isegi juhul, kui häire või katkestuse põhjuseks on kindlustusjuhtum.

Tavapärase kadu

176. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju või vara väärtuse vähenemist, mis oleks tekkinud või ilmnenu ka juhul, kui kindlustusjuhtumit ei oleks toimunud (loomulik kadu). Kui vastava perioodi „loomulikku kadu“ ei ole võimalik kindlaks määrata, on kindlustusandjal õigus lähtuda eelmiste perioodide andmetest.

Näide Hüvitatavaks kahjuks ei ole: kauba puudujääk, mis avastatakse alles inventuuri käigus, või kauba mahu, kaalu või muude omaduste loomulik muutumine, kindlustusobjekti loomulik kulumine.

Aegamööda tekkinud kahjud

177. Kindlustusjuhtumiks ei loeta kahju tekkimist, mille põhjuseks on aegamööda toimuv protsess (nt kõdunemine, katlakivi, korrosioon, kulumine, hallitamine, kondensaatvee kahjustused, seenekahjustus (sh vamm).

178. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kulutusi kindlustusobjekti puhastamiseks või lõhna eemaldamiseks, kui kindlustusobjekt on kahjustunud järk-järguliselt toimuva protsessi tagajärjel.

Kahju tekkimine pärast eelnenud kahjujuhtumit

179. Kindlustusandjal ei ole kahju hüvitamise kohustust, kui kahju on tekkinud pärast eelnenud kahjujuhtumit ja kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustatud vara seaduslik valdaja pole esmasest kahjujuhtumist teadasaamisel tarvitusele võtnud piisavaid abinõusid edasise kahju tõkestamiseks.

Näide. Kindlustatud kaup asub hoones. Tulekahju tagajärjel hävib osa kaubast, hoone saab kahjustada. Kahjustamata kauba säilimiseks tuleb kaup viia turvalisse hoiukohta või korraldada kauba valve. Kui valveta jäetud kaupa varastatakse, ei ole tegemist kindlustusjuhtumiga.

Kaotamine, kadumine

180. Kindlustusjuhtumiks ei loeta kahju tekkimist vara kaotamise, kadumise või unustamise tõttu.

Õiguspärane lammutamine

181. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada õiguspärase lammutamise, lõhkumise või lahtimonteerimise tõttu tekkinud kahju.

Jää ja lumi

182. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkis jää liikumise tagajärjel.

183. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkis jää või lume raskuse tõttu.

Üleujutus

184. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkis üleujutuse tõttu (nt lume sulamine, vihm, tormist tingitud üleujutus, põhjavee tõus, pinnasevee tõus, pinnavee (sh merevee) tõus).

Vee sissetungimine hoonesse

185. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkis vee kindlustuskohta sissetungimise tõttu läbi hoone konstruktsioonide.

186. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju oli tingitud hoonevälise kanalisatsiooni ummistusest, mittetöötamisest või ebapiisavast läbilaskevõimest.

Maavärin, maalihe, pinnase liikumine, tsunami

187. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkis maavärina, maalihke, pinnase liikumise või tsunami tõttu.

Keskkonnakahjud

188. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada keskkonnale (maapind, vesi, õhk) tekkinud kahju, sh maapinna, vee või õhu puhastamise või asendamise kulu (nt reostunud veega kaevu asemele uue kaevu rajamise kulu).

Ohutusnõuded

Ohutusnõuete kohaldamine

189. Kindlustustingimustes toodud ohutusnõuded kehtivad täiendavalt õigusaktides toodud nõuetele.

190. Kindlustusvõtja, kindlustatu ja kindlustusobjekti seaduslik valdaja on kohustatud tundma ja täitma kindlustusobjekti puudutavaid õigusakte (sh ohutusnõudeid). Õigusaktidega on võimalik tutvuda Riigi Teataja kodulehe kaudu www.riigiteataja.ee.

Üldnõuded

191. Kindlustusvõtja ja kindlustatu on kohustatud kindlustuslepingu täitmisel ja kindlustusobjekti valdamisel ja kasutamisel tegutsema mõistliku hoolsuse ja ettevaatlikkusega. Sama nõue laieneb ka teistele kindlustuskohas õiguspäraselt viibivatele isikutele.

192. Kindlustusvõtja ja kindlustatu on kohustatud tagama, et teised õiguspäraselt kindlustuskohas viibivad isikud räädivad ohutusnõudeid.

193. Vara tuleb kasutada ettenähtud viisil ning vara hoidmisel ja kasutamisel tuleb lähtuda kasutusjuhenditega, õigusaktidega ja kindlustuslepinguga kehtestatud normidest.

194. Kindlustusobjekt ja selle osad peavad olema projekteeritud, ehitatud, paigaldatud ja kasutusse võetud nõuetekohaselt, nõuete puudumisel selliselt, et nende kasutamine ja hooldamine on ohutu.

Tegutsemine ohu korral

195. Kahju tekkimise ohu ilmnemisel tuleb alustada kaitse- ja päästetegevusega (eemaldada katusele kogunenud lumi, paigutada ümber vara või kaitsta ehitisi, kui neid ähvardab oht jne).

Tegutsemine signalisatsiooni rakendumisel

196. NB! Signalisatsiooni rakendumisel peab kindlustusvõtja esindaja tulema viivitamatult kindlustuskohta, hoone seestpoolt ja väljapoolt põhjalikult üle vaatama ning tagama edasise valve.

197. Eelmises punktis toodud kohustusi tuleb järgida isegi juhul, kui hoone välisel vaatlusel (sh turvaettevõtte poolt) ei tuvastata sissemurdmisjälgi ega muid väliseid kahjustusi. Hoone põhjalik ülevaatamine on vajalik, et avastada varjatud tulekolle või võimalikud hoonesse varjunud kurjategijad, kes võiksid pärast turvaettevõtte lahkumist varguse lõpule viia.

Tuleohutus

198. Tulekahju puhuks peab olema välja töötatud kirjalik tegevusplaan inimeste ja vara päästmiseks, tulekahjust teatamiseks ja muudeks toiminguteks, millest peavad olema instrueeritud kõik töötajad.

199. Tuletõkkeksed peavad olema üldjuhul suletud, välja arvatud automaatselt toimivad tuletõkkeksed, millele tuleb tagada takistamatu sulgumine ja fikseerumine kinnisasendis.

200. Kindlustusobjekt peab olema varustatud esmaste tulekustutusvahenditega vastavalt kehtivatele normatiividele.

Esmased tulekustutusvahendid, evakuatsioonitrepid ning -redelid peavad olema töökorras, siltidega varustatult nähtaval ja kättesaadaval kohal.

201. Juurdesõiduteed, läbisõidukohad ja juurdepääsud hoonetele, rajatistele, tuletõrje- ja päästevahenditele ning veevõtukohtadele peavad olema vabad ning aastaringselt kasutatavad.
202. Lahtised põrandaalused, tunnelid, ventilatsioonikanalid, seadmete alused jne tuleb perioodiliselt puhastada.
203. Hoone seinte lähedusse ei tohi ladustada tuleohtlikke materjale, aineid, masinaid või seadmeid.
204. Kõik vahikäigud ja evakuatsiooniteed tuleb hoida vabana.
205. Tuleohtlikud jäätmed tuleb töökohalt eemaldada, tuleohutuks muuta või neutraliseerida iga päev tööpäeva või vahetuse lõppedes.
206. Tuleohtlikke jäätmeid tuleb hoida väljaspool hoonet kindlustusobjektist ohutus kauguses või tulekindlate seintega hoidlates.
207. Õliseid, rasvaseid või kergestisüttiva vedelikuga immutatud riidelappe jms tuleb hoida tihedalt kaanega suletud tulekindlates nõudes ja ohutus kauguses süttivatest materjalidest.
208. Jäätmeid, mis võivad sisaldada hõõguvaid kehi või tekitada sädemeid, tuleb hoida tuhaurnides teistest jäätmetest eraldi.
209. Materjale, vedelikke ja gaase võib tootmises kasutada ja ladustada vastavalt tootja juhiste ja kehtestatud ohutusnõuetele ja piirkogustele.
210. Suitsetamine on lubatud ainult selleks ettenähtud kohtades. Suitsetamine ja lahtise tule kasutamine on keelatud igasuguse kergesti süttiva materjali läheduses. Tule- ja plahvatusohtlikes ruumides on lahtise tule kasutamine ja suitsetamine keelatud. Tule- ja plahvatusohtlikes ruumides ei või kasutada sädemeid tekitavaid seadmeid, masinaid ja tööriistu.
211. Tuletööde teostamisel tuleb mahuteid, mida on kasutatud tuleohtlike vedelike hoiustamiseks, gaasiplahvatuse vältimiseks hoolikalt ventileerida.
212. Suitsetamise koht peab olema varustatud ohutusnõuetele vastavate tuhatoosidega, mida tühjendatakse regulaarselt selleks määratud kohtadesse.
213. Tuleohtlike (keevitus-, lõike-, kuumutus-, lihvimis-, joote- jms) tööde teostamisel tuleb rangelt jälgida kõiki tuleohutuse nõudeid.
214. Tootmisruumides ja ladudes on keelatud kasutada lahtiseid soojuskiirgusseadmeid.
215. Suitsulõõre ja korstnaid tuleb puhastada vähemalt üks kord aastas.
216. Tuleohtlikke vedelikke tuleb säilitada tulekindlates anumates. Neid on keelatud valada kanalisatsiooni või reovete hoidlasse.
217. Kõik masinad, seadmed ja mahutid, mille läheduses kasutatakse või hoitakse kergestisüttivaid vedelikke, tuleb maandada.
218. Tuleohtlike ainete, esemete, materjali, kauba jms hoiukohta või -ruumi ja selle sisenemisvõimalusi ei tohi tööprotsessi käigus jätta järelevalveta. Muul ajal peab hoiuruum olema suletud ja lukustatud selliselt, et sissetungimine oleks välistatud ilma lukke või konstruktsioone lõhkumata.
219. Tulekahju korral tuleb tõkestada tule levikut, sulgedes ukSED, aknad, tuletõkkeuksed ja -luugid ning peatades ventilatsioonisüsteemi ja transporttööde töö.

Ohutusnõuded gaasi kasutamisel

220. Keldrites ja muudes ruumides, kus loomulik ventilatsioon on raskendatud, ei või sundventilatsiooni tööle rakendamata kasutada gaasi või gaase eraldavaid aineid.
221. Täidetud gaasiballoone tuleb säilitada püstiasendis, ventiiliga ülaosas.
222. Pärast gaasiballooni vahetamist tuleb kontrollida, et oleks välditud gaasi pihkamine ja välistatud plahvatusohtliku gaasisegu tekkimine.
223. Pidevaks tööks mitte ette nähtud gaasiseadmete korral peab seadme mittetöötamise ajal ballooni või torustiku kraan olema suletud.
224. Vähesegi gaasipihkamise korral tuleb vältida tule, sädemeid tekitavate seadmete ja elektriseadmete kasutamist. Koheselt tuleb kindlaks teha pihkamise koht, see sulgeda ja ruumid hoolikalt tuulutada.
225. Tagavaragaasiballoone ja gaasiballoone, mida ei kasutata, tuleb hoida eraldi ruumis või selleks ettenähtud platsil.

Tehniliste seadmete eksploatatsioon

226. Masinate jm seadmete eksplateerimisel tuleb kinni pidada tootja, maaletooja või müüja instruktsioonidest.
227. Kui seadme või masina töö katkemine võimaliku elektritoiteta jäämise korral võib põhjustada kahju (nt jäätumine, riknemine jms), tuleb seade varustada valve- ja varusüsteemiga, mis tagaks seadme või masina töö elektritoite taastamiseni.

Katuste, torustike, drenaažide ja settekaevude hooldamine

228. Katuseid, vihmavee- ja reoveetorustikke, drenaaže ning settekaevusid tuleb regulaarselt hooldada ja kontrollida.
229. Enne reoveetorustike kaevude ja settekaevude hooldamist tuleb need hoolikalt ventileerida (plahvatusoht - väävelvesinik).
230. Hoone kanalisatsioonisüsteemil peab olema vedeliku (vesi, heitvesi jms) sissevoolu takistav klapp. Klappi tuleb regulaarselt kontrollida ja hooldada.
231. Kindlustusvõtja peab regulaarselt kontrollima, et vedelikku väljavoolu võimaldavad avad (vee väljavooluavad, siibrid torustikus) oleksid nõuetekohaselt avatud.
232. Hoonetes või selle osades, mida kütteperioodil ei kõeta, tuleb külmumise vältimiseks vee- ja küttesüsteemid veest tühjendada.

Uksed, aknad ja muud avad

- 233. Hoone ruumide uksed peavad ajal, mil ruumides ei viibi selleks õigustatud isikud, olema lukustatud.
- 234. Hoone aknad ja muud sisenemisevõimalused tuleb kindlustuskohast lahkumisel sulgeda ja lukustada selliselt, et sissetungimine on välistatud ilma lukke või konstruktsioone lõhkumata või vägivalda kasutamata.
- 235. Kindlustuskohast lahkumisel tuleb kontrollida, et kõik kõrvalised isikud oleksid kindlustuskohast lahkunud.

Territooriumi tarastamine

- 236. Kui kindlustusobjektiks on väljaspool hoonet asuvad asjad, peab territoorium, kus kindlustusobjekt asub, vastama kõigile alltoodud tingimustele, s.t olema:
 - 236.1. varustatud valvesignalisatsiooniga, mille häiresignaal edastatakse turvaettevõttesse ja
 - 236.2. territooriumi väravad peavad olema lukustatud selliselt, et ilma tööriistu kasutamata ei ole kõrvalistel isikutel võimalik väravaid avada ja
 - 236.3. tarastatud selliselt, et ilma tara või värava lõhkumiseta või värava lukustuse lõhkumise või muukimiseta ei ole võimalik kindlustusobjekti te+rritooriumilt välja viia. Seejuures peab tara olema vähemalt 2 (kaks) meetrit kõrge ning püsivalt maaga ühendatud.

Sularaha ja väärtesemete hoidmine

- 237. Sularaha ja väärtesemete (väärismetallist, vääriskividest või poolvääriskividest valmistatud või neid sisaldavad esemed) hoidmiseks on nõutavad kõrgema turvalisus-astmega hoidlad. Turvahoidlad peavad olema lukustatud. Nõuded käesolevas punktis nimetatud hoidlatele märgitakse kindlustuspoliisile.

Andmebaaside varukoopiad

- 238. Kui kindlustusobjektiks on andmebaas, tuleb andmebaasist teha vähemalt iga 7 päeva möödudes varukoopia, mida hoitakse turvalises kohas väljaspool kindlustuskohta või kindlustuskohas tulekindlas andmekandjate seifis. Nõuded seifile märgitakse kindlustuspoliisile.

Võtmete, läbipääsukaartide, pultide ja koodide hoidmine

- 239. Võtmeid, isikukaarte ning signalisatsiooni- ja läbipääsukoodi ei tohi hoida kohas ja viisil mis võimaldaks kolmandatel isikutel neile juurdepääsu.
- 240. Kui võti või isikukaart on kadunud või sattunud kõrvalise isiku kätte, tuleb lukk koheselt välja vahetada või signalisatsiooni- ja läbipääsukood uuesti kodeerida ning isikukaardi kood muuta. Kõrvaline isik on isik, kellel ei ole õigust võtit või isikukaarti enda käes hoida.
- 241. Kindlustuskoha võtit, isikukaarti, signalisatsiooni- ja/või läbipääsukoodi valdava isiku töölt lahkumisel, kindlustuskohas liikumisõiguse piiramisel või selle õiguse kaotamisel tuleb isikult ära võtta läbipääsu võimaldavad vahendid (võtmed, isikukaardid) ning muuta vastavad koodid.

Nõuded valvesignalisatsioonidele

- 242. Murdvarguse vastu kindlustamisel peab kindlustuskohas olema paigaldatud valvesignalisatsioon, mille häiresignaal edastatakse turvaettevõttesse.
- 243. Valvesignalisatsioonisüsteemi peab olema paigaldanud isik, kellel on selleks õigusaktiga kehtestatud õigus (tegevusluba, litsents, registreering vms).
- 244. Valvesignalisatsioonisüsteemi tuleb kasutada selliselt, et oleks tagatud signalisatsiooni rakendumine ja häire edastamine isiku õigusvastasel sisenemisel kindlustuskohta, sealt väljumisel ning vara hõivamisel.
- 245. Signalisatsiooniseadmete olemasolul tuleb tagada nende korrasolek (s.o rakendumine ohu esinemisel ja häiresignaali edastamine turvaettevõttele) ja sisselülitamine kindlustuskohast lahkumisel.
- 246. Valvesignalisatsiooni sõrmistik tuleb paigutada kohta, mis on eraldatud selliselt, et ei ole võimalik kõrvalistel isikutel visuaalselt jälgida kasutajakoodi sisestamist.
- 247. Signalisatsioonianduri tööpiirkonda ei tohi varjata või piirata (nt riiulite või kappide asetamine anduri ette; kauba paigutamine selliselt, et andur ei kata enam kogu ruumi jms).
- 248. Kindlustusvõtja peab kontrollima signalisatsiooni akut või muud toiteelementi vastavalt tootja või müüja juhistelet.
- 249. Signalisatsiooniseadmeid tuleb korraliselt hooldada vastavalt tootja või müüja juhistele. Signalisatsiooniseadme hooldajalt peab olema selleks vajalik litsents, tegevusluba või registreering.

Kindlustushüvitise vähendamine või selle maksmisest keeldumine

- 250. Kui kindlustusvõtja või isik, kelle eest kindlustusvõtja vastutab, on kindlustuslepingut (sh ohutusnõudeid) rikkunud, on kindlustusandjal, sõltumata kindlustusjuhtumi toimumisest, õigus vähendada kindlustushüvitist või selle maksmisest keelduda, kui seaduse või kindlustuslepingu tingimustega ei ole ette nähtud teisiti.

Kindlustushüvitis

ÜLDSÄTTED

- 251. Kindlustushüvitis on see osa kahjusest, mille hüvitab kindlustusandja.
- 252. NB! Lisakaitsetega hõlmatud kahju hüvitab kindlustusandja lisakaitsete kindlustussummaga piiratud ulatuses.

Lisakaitse on koristuskulude ja lammutuskulude hüvitamine, kulutused kahju vähendamiseks, õigusaktidega kehtestatud nõuetest tulenevad lisakulud ja projekteerimiskulude hüvitamine (vt p 272 – 282).

Maksud ja lõivud

253. Maksud ja lõivud (sh käibemaks) arvatakse kahjusumma hulka, kui kindlustatul ei ole õigust vastavat maksu või lõivu tasaarvestada või tagasi saada.

Kulutused kahju vähendamiseks

254. Kindlustusandja hüvitab minimaalsed ja hädavajalikud kulutused kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kahju vähendamiseks või täiendava kahju ärahoidmiseks.
255. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kulutusi kahju ennetavate meetmete rakendamiseks, ohutusnõuete täitmiseks, hoolduseks, remondiks, asendamiseks või parendamiseks.

Näide 1. Kindlustusandja hüvitab kindlustusjuhtumi tõttu tühjaks saanud tulekustuti täitmise või asendamise kulu. Kindlustusandja ei hüvita kustutite korralise kontrolli kulu või kasutustähtaja ületanud kustutite vahetamise kulu.

Näide 2. Kindlustatud on ainult hoones asuv kaup. Hoone on kindlustamata. Tugev tuul (üle 21 m/sek) viib hoonele, kus kaup asub, katuse. Kindlustusandja hüvitab kulutused kauba ajutiseks katmiseks kilega (kaitseks vihma vastu), kuid ei hüvita uue katuse ehitamise kulu.

EHITISE KAHJUSUMMA ARVUTAMINE

256. Kahjusumma suuruseks on kindlustusobjekti kindlustusjuhtumieelse seisundiga sarnasesse seisundisse viimiseks vajalik rahasumma. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kindlustusobjekti säilinud osa väärtust.

KAUBA KAHJUSUMMA ARVUTAMINE

Kindlustusobjekti taastamine

257. Kui kindlustusobjekti on võimalik taastada (parandada, puhastada jms) loetakse kahjusummaks kindlustusobjekti taastamise kulu.
258. Kindlustusobjekti osade asendamisel lähtutakse sama amortisatsiooniga ning sama eeldatava kasutusega osade asendusväärtusest.
259. Kui sama amortisatsiooni ning sama eeldatava kasutusega osi ei ole võimalik hankida, vähendatakse kahjusummat proportsionaalselt kindlustusobjekti turuväärtuse (turuhinna) ja taassoetamisväärtuse suhtele.
260. Taassoetamisväärtus on uhiuue samasse liiki kuuluva samasuguste omadustega eseme soetamiseks vajalik rahasumma vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist, kusjuures kindlustusväärtuse hulka arvatakse ka kulutused transpordile ja montaažile ning tagastamatud lõivud ja maksud (nt mittetagastatav käibemaks).
261. Kui kindlustusobjekti taastamise kulu on suurem kui kauba asendusväärtus, loetakse kahjusummaks kauba asendusväärtus.

Kindlustusobjekti ei ole võimalik taastada

262. Kui kindlustusobjekti ei ole võimalik taastada, loetakse kahjusummaks kauba asendusväärtus, kui punktides 263 - 265 ei ole sätestatud teisiti.
263. Asendusväärtuseks loetakse käesolevates kindlustustingimustes kindlustusobjektiga samaväärse asja soetamise maksumust vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.

Näide 1. Kindlustusobjektiks on kütus. Kindlustuslepingu sõlmimise hetkel on kütuse asendusväärtuseks 100 000 eurot. Kindlustusperioodi jooksul kütuse hind tõusis. Kindlustusvõtja esitas kindlustusandjale avalduse kindlustussumma muutmiseks, uueks kindlustussummaks märgitakse kindlustuslepingus 150 000 eurot. Seejärel toimus kindlustusjuhtum. Kahjusumma määramisel lähtutakse kütuse asendusväärtusest vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist, mitte hinnast, millega kindlustusvõtja kütust kindlustusperioodi alguses ostis.

Näide 2. Kindlustusobjektiks on kütus. Kindlustuslepingu sõlmimise hetkel on kütuse asendusväärtus 100 000 eurot. Kindlustusperioodi jooksul kütuse hind tõuseb, kuid kindlustusvõtja otsustab kindlustussummat mitte tõsta. Kui kütuse asendusväärtus on tõusnud enam kui 10%, rakendatakse hüvitamisel alakindlustuse sätteid.

Näide 3. Kindlustusobjektiks on kütus. Kindlustusperioodi jooksul kütuse hind langeb oluliselt. Kindlustusjuhtumi toimumisel lähtutakse kütuse asendusväärtusest vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist, mitte hinnast, millega kindlustusvõtja kütust kindlustusperioodi alguses ostis.

Kindlustatu poolt toodetud kaup

264. Kui kindlustatu poolt toodetud kaup ei ole võimalik asendada (nt pooltoodang) loetakse kauba kahjusummaks kauba tootmismaksumus.
265. Tootmismaksumus on tooraine soetamise kulu ja otsesed tootmiskulud. Tootmismaksumuse hulka ei arvata muu hulgas müügikulu, reklaamikulu, kindlustatu kasumiosa jms.

Andmebaaside kahjusumma arvutamine

266. Kui kindlustusobjektiks on andmebaas, loetakse kahjusummaks andmete taaskogumise, taastamise ning taassisestamise kulu.

VARUSTUSE KAHJUSUMMA ARVUTAMINE

Turuväärtuse arvestamine

267. NB! Kui punktide 268 – 271 alusel leitud kahjusumma on suurem kui kindlustusobjekti turuväärtus (turuhind), loetakse kahjusummaks alati kindlustusobjekti turuväärtus.

Kindlustusobjekti on võimalik taastada

268. Kui kindlustusobjekti on võimalik taastada, loetakse kahjusummaks kindlustusobjekti taastamise kulu.

Kindlustusobjekti ei ole võimalik taastada

269. Kui kindlustusobjekti ei ole võimalik taastada, loetakse kahjusummaks sama jõudlusega, samade tehniliste omadustega, sama amortisatsiooniga ning sama eeldatava kasutusajaga objekti asendusväärtus vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.
270. Kui eelmises punktis nimetatud objekti ei ole võimalik hankida, loetakse kahjusummaks uhiuue samalaadse objekti taassoetamismaksumus vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.
271. Kui kindlustusobjekti turuväärtust ei ole võimalik kindlaks määrata ja kindlustushüvitise abil soetatav uus objekt on hävinud või kahjustunud kindlustusobjektist paremate tehniliste omadustega (suurem jõudlus, pikem kasutusiga, kõrgem kvaliteet) on kindlustusandjal õigus kahjusummat vastavalt vähendada. Kahjusummat ei vähendata, kui tehniliste omaduste erinevus on väiksem kui 10 %.

LISAKAITSETE KAHJUSUMMA ARVUTAMINE

272. Kindlustusandja hüvitab lisakaitsega hõlmatud kulutused kindlustustingimustega piiratud ulatuses.
273. Lisakaitsed on:
- 273.1. koristuskulude ja lammutuskulude hüvitamine (vt p 276 – 277);
- 273.2. õigusaktidega kehtestatud nõuetest tulenevad lisakulud (vt p 278 - 279);
- 273.3. projekteerimiskulude hüvitamine (vt p 280 - 282).
274. Kõigi eelmises punktis nimetatud lisakaitsete kindlustussumma kokku on 10% hävinud või kahjustunud kindlustusobjekti kindlustushüvitisest, kuid mitte rohkem kui 6392 eurot/100 000 krooni kõigi samas kindlustuskohas sama kindlustusperioodi jooksul toimunud sama kindlustuspoliisiga hõlmatud kindlustusjuhtumite kohta kokku.
275. Eelmises punktis nimetatud kulutusi saab kindlustusandja nõusolekul kindlustada ka eeltoodust suuremale summale, kui kindlustuspoliisil on nii eraldi märgitud.

Koristuskulud ja lammutuskulud

276. Kindlustusobjekti taastamiseks vajalike lammutustööde ja jäänuste (prahi) äraveo kulud hüvitatakse tingimusel, et kindlustusobjekt taastatakse.
277. Koristuskuludeks loetakse mõistlikke ja vältimatuid kulutusi kindlustusobjekti jäänuste lammutamiseks, kogumiseks, pakendamiseks, äraveoks ning utiliseerimiseks (nt prügimäe tasu, kulutused utiliseerimisega seotud kõrgendatud nõuete täitmiseks jms).

Õigusaktidega kehtestatud nõuetest tulenevad lisakulud

278. Kindlustusandja hüvitab kindlustusjuhtumi tagajärjel hävinud või kahjustunud kindlustusobjekti taastamiseks vajalikud lisakulutused, mis on tingitud õigusaktidega kehtestatud nõuetest.

Näide. Uute ehitusnormide kohaselt on hoone taastamise korral nõutav tavalise ukse asendamine tuletõkkeuksega. Tegemist on lisakulutusega, mis arvatakse lisakaitsete kahjusumma hulka.

279. Kindlustusandjal ei ole hüvitamiskohustust selliste lisakulutuste osas, mida kindlustusvõtja oleks pidanud tegema sõltumata kindlustusjuhtumi toimumisest (nt kindlustusobjekti vastavusse viimine keskkonnakaitsenõuete, detailplaneeringu nõuete, muinsuskaitsenõuete vms riigi või kohaliku omavalitsuse poolt esitatud nõuete täitmine). Käesolevas punktis toodud piirang kehtib sõltumata sellest, kas puuduse kõrvaldamiseks on väljastatud ettekirjutus.

Näide. Päästeamet teeb kindlustusvõtjale ettekirjutuse tule leviku vältimiseks rajada tulemüür. Enne ettekirjutuse täitmist toimub kindlustusjuhtum, hoone hävib. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada tulemüüri rajamise kulutusi.

Projekteerimiskulu

280. Projekteerimiskuludeks loetakse kulutusi ehitusloa ja kasutusloa väljastamiseks (sh riigilõivud, projekti koostamise kulu jms).
281. Projekteerimiskulu hüvitatakse üksnes juhul, kui ehitisel oli vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist kehtiv kasutusluba või kui õigusaktiga on ette nähtud, et kindlustusobjektile ei pea kasutusluba olema.
282. Kui kindlustusobjektile puudus vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist õigusaktiga ette nähtud kehtiv kasutusluba, projekteerimiskulu ei hüvitata.

KINDLUSTUSHÜVITISE ARVUTAMINE

Alakindlustuse rakendamine

283. Kui kindlustuspoliisile märgitud kindlustussumma on kindlustusväärtusest väiksem, siis rakendatakse hüvitamisel alakindlustuse sätteid, korrutades kahjusumma läbi kindlustussumma ja kindlustusobjekti kindlustusväärtuse jagatisega.

Näide. Hoone kindlustussumma on 50 000 eurot, omavastutus 500 eurot. Hoone kindlustusväärtus (taastamisväärtus) on 100 000 eurot. Tegemist on alakindlustusega. Kahjusumma on 10 000 eurot. Kindlustushüvitise suuruseks on $(10\,000 \times 50\,000 / 100\,000) - 500 = 4500$ eurot.

284. Alakindlustuse sätteid ei rakendata, kui kindlustussumma ja kindlustusväärtuse vahe on väiksem kui 10%.

Hüvitislimiidi rakendamine

285. Kui kahjusumma on suurem kui vastava kindlustusjuhtumi või kindlustusobjekti hüvitislimiit, loetakse kahjusumma võrdseks hüvitislimiidiga

Kindlustussumma rakendamine

286. Kindlustusandja hüvitamise kohustus kõigi kindlustusperioodi jooksul toimunud kindlustusjuhtumite kohta kokku on piiratud vastava kindlustusobjekti kindlustussummaga.

287. NB! Pärast kindlustusjuhtumi toimumist vastutab kindlustusandja hilisema kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud kahju eest üksnes varasemast kindlustushüvitisest ülejääva kindlustussumma osa ulatuses. Kindlustusandja soovitab pärast kindlustusjuhtumi toimumist kindlustussummat suurendada.

288. Kui kahjusumma on suurem kui kindlustussumma, loetakse kahjusumma võrdseks kindlustussummaga.

289. Kui samal kindlustusperioodil on toimunud mitu kindlustusjuhtumit ja kahjusumma on suurem kui kindlustussumma ja sama kindlustusperioodi eest väljamakstud kindlustushüvitise vahe, loetakse kahjusumma võrdseks kindlustussumma ja sama kindlustusperioodi kindlustusjuhtumite eest makstud kindlustushüvitise vahega.

Näide. Kindlustussumma on 100 000 eurot. Omavastutus on 500 eurot. Esimese kindlustusjuhtumi kahjusumma on 20 000 eurot. Kindlustushüvitis on $20\,000 - 500 = 19\,500$ eurot (kahjusumma – omavastutus).

Teise kindlustusjuhtumi kahjusumma on 90 000 eurot. „Alles jäänud kindlustussumma“ (kindlustussumma ja makstud hüvitiste vahe) on 80 500 eurot. Kindlustushüvitis on $80\,500 - 500 = 80\,000$ eurot.

Omavastutuse rakendamine

290. Kindlustushüvitise suuruseks, on käesolevate kindlustustingimuste alusel arvutatud kahjusumma ja omavastutuse vahe.

291. Kui ühe samal ajal samas kohas toimunud kindlustusjuhtumi tõttu kahjustusid mitu samale kindlustuspoliisile märgitud ja samas kindlustuskohas asuvat kindlustusobjekti, rakendatakse ühte suurimat omavastutust.

Näide. Sama tulekahju tõttu hävib nii hoone kui ka hoones olnud kaup. Hoone ja kaup on märgitud samale kindlustuspoliisile. Hoone omavastutus on 500 eurot. Kauba omavastutus on 1000 eurot. Kindlustushüvitise leidmisel rakendatakse omavastutust 1000 eurot (mitte $1000 + 500$ eurot).

292. Kui mitu samas kindlustuskohas asuvat kindlustusobjekti on märgitud erinevatele kindlustuspoliisidele, rakendatakse omavastutusi vastavalt igal kindlustuspoliisil märgitule.

Jäänuki väärtuse kinnipidamine

293. Kindlustusandjal on õigus vähendada kindlustushüvitist hävinud või kahjustunud kindlustusobjekti jäänuki väärtuse võrra.

Kindlustusmaksete kinnipidamine

294. Kindlustusandjal on õigus kinni pidada väljamaksmisele kuuluvast kindlustushüvitisest kindlustusperioodi lõpuni tasumata ettevõtte vara kindlustuse kindlustumaksed.

KAHJU HÜVITAMISE VIISID

295. Kindlustatul on õigus hüvitist saada ja hüvitist käsutada ulatuses, mis tuleneb tema omandiõigusest ja kindlustatud vara suhtes sõlmitud lepingutest (nt kindlustuslepingud, pandilepingud).

Ehitise kindlustushüvitise maksmine

296. Kui ehitise kindlustushüvitis on suurem kui kindlustusobjekti turuväärtus, makstakse esmalt välja turuväärtusele vastav osa kindlustushüvitisest.

297. Kindlustushüvitis ehitise turuväärtust ületavas osas makstakse välja vastavalt tegelikele taastamiskulutustele, mis on tehtud kahe aasta kestel, arvates turuväärtusele vastava hüvitiseosa väljamaksmisest.

298. Ehitise taastamise korral makstakse kindlustusobjekti turuväärtust ületav kindlustushüvitise osa välja vastavalt tegelikele taastamiskulutustele, kui on tõendatud eelneva (avansilise) hüvitise sihtotstarbeline kasutamine ehitise taastamiseks.

299. Ehitise taastamine peab aset leidma kindlustuskohas.

LISA 1. KLAASIKINDLUSTUS

300. Klaasikindlustuse punktides reguleerimata küsimustes lähtutakse põhiosas toodud sätetest.

KINDLUSTUSOBJEKT

301. Kindlustusobjektiks võivad olla:

301.1. statsionaarselt paigaldatud hoone sise- ja välisklaasid koos raamide ning lengidega eldusel, et on kindlustatud ka ehitis.

301.2. klaasist reklaamrajatised.

302. Klaasiga võrdsustatakse plastmaterjalid (polükarbonaat, akrüülplastik jms), mida kasutatakse klaasi asemel.

Kindlustusjuhtum

303. Kindlustusjuhtumiks on klaasi äkiline ja ettenägematu purunemine.
304. Kindlustuspoliisile märgitud erikokkuleppe alusel on kindlustatud ka kulutused, mis on vajalikud kindlustusjuhtumi järel klaaside vahetamiseks (paigaldamist takistavate objektide kõrvaldamine ja tagasipanemine, ehitustellingute paigaldamine, kaunistuste ja kirjade pealekandmine klaasile jne).
305. Kindlustusjuhtumiks ei loeta kahju tekkimist järgmistel asjaoludel:
- 305.1. klaasi pealispinna kahjustused (kriimustumine, määrdumine, kulumine jne);
- 305.2. klaasi purunemine töötlemisel (ülevärvimine jne);
- 305.3. klaasi purunemine hoone või rajatise remontimisel või rekonstrueerimisel;
- 305.4. klaasi purunemine lõhkamistöõde tõttu;
- 305.5. klaasi paigaldamise vead ja klaasi ebakvaliteetsus;
- 305.6. klaasi purunemine kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isiku tahtluse või raske ettevaatamatuse tõttu.

Omavastutuse rakendamine

306. Kui sama sündmuse tagajärjel saab kahjustada või hävib lisaks klaasikindlustuse kindlustusobjektile ka muu samale kindlustuspoliisile märgitud kindlustusobjekt, kohaldatakse ühte suuremat omavastutust, mitte klaasikindlustuse omavastutust ja muu kindlustusobjekti omavastutust korraga.

LISA 2. HÜVITISLIMIITIDE TABEL

Hüvitislimiitide tabelis on toodud lühikokkuvõtte kindlustustingimustega kindlaks määratud hüvitislimiitidest viidetega punktidele, millega limiit on kehtestatud.

OBJEKT VÕI HÜVITIS	HÜVITISLIMIIT	VIIDE KINDLUSTUSTINGIMUSTE PUNKTILE	KAS ON VÕIMALIK KOKKU LEPPIDA SUUREMAS LIMIIDIS
Ehitise parendused kindlustusperioodi jooksul	10% ehitise kindlustussummast, maksimaalselt 19 174	35	Jah
Kindlustusperioodi jooksul soetatud kaup	10% samas kindlustuskohas asuva sama kaubagrupi kindlustussummast, maksimaalselt 19 174	53	Jah
Kindlustusperioodi jooksul soetatud varustus ja varustuse parendused	10% samas kindlustuskohas asuva sama varustusegrupi kindlustussummast, maksimaalselt 19 174	77	Jah
LISAKAITSED: Koristuskulud ja lammutuskulud Kulutused kahju vähendamiseks Õigusaktidega kehtestatud nõuetest tulenevad lisakulud Projekteerimiskulud	10% hävinud või kahjustunud kindlustusobjekti kindlustushüvitisest, maksimaalselt 6392 Kõigi lisakaitsete kohta kokku	274	Jah

LISA 3. ERIKOKKULEPETE TABEL

Erikokkulepete tabelis on toodud lühikokkuvõtte juhtumistest, mil kindlustusandja ja kindlustusvõtja kokkuleppel on võimalik kindlustuskaitset laiendada või täpsustada. Kokkuleppe kohta tehakse märke kindlustuspoliisile.

ERIKOKKULEPPED	VIIDE KINDLUSTUSTINGIMUSTE PUNKTILE
Väljaspool hoonet asuv kaup	8, 41.1
Väljaspool hoonet asuv varustus	8, 58
Rajatises asuv kaup	9
Rajatises asuv varustus	9
Ehitise parenduste kindlustussumma üle 10% ehitise kindlustussummast või üle 19 174 eurot	37
Erikokkuleppega kindlustatav kaup	41
Standardse tarkvara kindlustamine	43, 62
Kindlustusperioodi jooksul soetatud kauba kindlustussumma üle 10% kaubagrupi kindlustussummast kindlustuskohas või üle 19 174 euro	55
Erikokkuleppega kindlustatav varustus	60
Andmebaaside kindlustamine	65
Kindlustusperioodi jooksul soetatud varustuse ja varustuste parenduste kindlustussumma üle 10% varustuse kindlustussummast kindlustuskohas või üle 19 174 euro	79
Murdvargus on kindlustusjuhtum sõltumata valvesignalisatsiooni rakendumisest	106
Võtmete murdvargus on kindlustusjuhtum sõltumata valvesignalisatsiooni rakendumisest	113
Vargus tarastatud territooriumilt on kindlustusjuhtum sõltumata valvesignalisatsiooni rakendumisest	115, 121
Lisakaitsete (koristuskulud ja lammutuskulud, kulutused kahju vähendamiseks, õigusaktidega kehtestatud nõuetest tulenevad lisakulud, projekteerimiskulud) kindlustamine suuremale summale kui 10% hävinud või kahjustunud objekti kindlustushüvitisest või üle 6392 euro	274
Klaasikindlustus: kulutused, mis on vajalikud kindlustusjuhtumi järel klaaside vahetamiseks (paigaldamist takistavate objektide kõrvaldamine ja tagasipanemine, ehitustellingute paigaldamine, kaunistuste ja kirjade pealekandmine klaasile jne)	304

Kindlustustelefon 1211
www.if.ee

